

Крошка С. А. Бадмінтон як засіб формування мотивації до занять фізичною культурою та спортом дітей середнього шкільного віку / С. А. Крошка, К. В. Варфоломєєва // Проблемы и перспективы развития спортивных игр и единоборств в высших учебных заведениях // Сборник статей XI международной научной конференции. – Т. 2. — Белгород-Харьков-Красноярск : ХГАФК, 2015. — С. 85–90.

БАДМІНТОН ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ ТА СПОРТОМ ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

У статті розкрито значення бадмінтону для формування мотивації щодо занять фізичною культурою та спортом дітей середнього шкільного віку

Ключові слова: бадмінтон, мотивація, рухова активність.

Актуальність. Актуальність цього напрямку на сучасному етапі зумовлюється необхідністю формування і контролю знань в середніх класах з предмету „Фізична культура”. Реалізація завдань фізичної освіти не можлива повною мірою без здобуття школярами спеціальних знань з предмету „Фізична культура”. Створення нових освітніх технологій пов’язане зі змістом навчального матеріалу – послідовністю засвоєння базових знань, вмінь і навичок, раціональними засобами засвоєння навчальної інформації, дидактичним спілкуванням учнів і вчителя.

Аналіз досліджень. Сутність виховання емоційно-позитивного ставлення до занять фізичною культурою і спортом за твердженням О.Осадчук [1, с. 460] полягає в розвитку інтересу до фізичної культури, який формується у навчальному процесі школярів. Проблема полягає в тому, що згідно з Т. Круцевич [2, с. 38] останнім часом особливо помітна тенденція звуження зацікавленості дітей фізичною культурою.

Окремі фахівці вважають, що причиною зниження зацікавленості дітей фізичною культурою є те, що останнім часом втрачено як освітню, так і виховну спрямованість уроків фізичної культури, підпорядковано їх в основному тренувальній меті.

Постановка завдання. Головна мета занять фізичною культурою і спортом учнів середнього шкільного віку – формування фізичної культури особистості, підготовка до життя і професійної діяльності, збереження і зміцнення здоров'я людини.

Результати. Формування знань про фізичну культуру – неодмінна умова свідомого опанування учнями рухових умінь, і навиків. Практика свідчить, що чим більше у дітей знань про фізичну культуру, чим більше розвивається у них розумовий компонент рухової діяльності – тим вище результати в освоєнні умінь і навиків, вихованні рухових здібностей, зростанню інтересу до занять фізичною культурою і спортом, формуванні потреби в них.

В даний час в дослідженнях більшості сучасних учених існують уявлення про фізичне виховання як про процес управління індивідуальним розвитком здібностей і властивостей людини, необхідних йому у сфері рухової діяльності [3]. У загальній структурі фізкультурного виховання руховий компонент грає головну роль в розвитку фізичного потенціалу людини, формуванні його життєво важливих умінь і навиків. Саме тому ми цю тему вважаємо актуальною, та вона потребує подальшого вивчення.

Спеціальне міжнародне дослідження під егідою Всесвітньої організації охорони здоров'я довело, що фізична активність є невід'ємним видом діяльності людини, абсолютно необхідним для збереження і зміцнення здоров'я. Теоретично доведено можливість вирішення комплексу навчальних, виховних та оздоровчих завдань фізичного виховання підлітків засобами бадмінтону [5, с. 12].

Єдина профілактика наслідків гіпокінезії – організація раціонального рухового режиму, який включає різні за характером і інтенсивністю фізичні

навантаження, що приводять до активного руху тіла в просторі, зокрема заняття бадмінтоном.

Бадмінтон – це олімпійський вид спорту. Серед великої кількості видів спорту, які культивуються у системі фізичного виховання України, бадмінтон займає одне з непровідних місць. Але він популярний серед учнів середнього шкільного віку.

Доступність цієї гри, простота інвентарю й обладнання, величезна емоційність ігрових ситуацій, необхідність проявлення волі та мужності при подоланні дій суперників роблять бадмінтон цінним засобом фізичного виховання. Бадмінтон дозволяє без великих матеріальних затрат досягти високого ступеня фізичної підготовленості та розвивати швидкість, силу, витривалість, спритність і багато інших рухових якостей, виховувати сміливість, дисциплінованість.

У загальній системі підготовки спеціалістів фізичного виховання бадмінтон є однією з дисциплін, що відображає взаємодію педагогічного, психологічного і соціального компонентів ігрової діяльності. Значення бадмінтону в сучасних умовах суспільства зростає внаслідок зниження рухової активності учнів, критичної ситуації зі станом здоров'я населення.

Ось чому в Законі України „Про освіту”, Законі „Про фізичну культуру і спорт”, цільовій комплексній програмі „Фізичне виховання – здоров'я нації” звертається увага на необхідність підготовки нової генерації фахівців, підвищення їхнього професійного і загальнокультурного рівня, а у новій навчальній програмі з фізичної культури уведено варіативний модуль „Бадмінтон”, починаючи з середньої ланки.

Варіативний модуль „Бадмінтон” є складовою навчальної програми з фізичної культури для 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Основна мета – збереження і зміцнення здоров'я, розвиток фізичних, психічних якостей та рухових здібностей учнів; підвищення рівня фізичної підготовленості учнів, формування знань, вміння і навичок здорового способу

життя, дотримання особистої гігієни, загартування організму, запобігання травматизму.

Зміст модуля відповідає головним завданням програми та спрямований на формування в учнів знань щодо ефективного використання навичок гри у бадмінтон, удосконалення функціональних можливостей організму, набуття знань з предмету, виховання інтересу до занять бадмінтоном, формування мотивації до занять фізичною культурою і спортом.

Бадмінтон – це джерело здоров'я, засіб фізичного розвитку та зміцнення фізичного здоров'я дітей і підлітків, універсальні ліки та від поганих звичок та злочинності, формування мотивації до занять фізичною культурою і спортом.

Під час гри у бадмінтон задіяні усі групи м'язів. У підлітків добре розвивається координація, швидкісно-силові якості. Для дітей цей вид спорту – знахідка, адже окрім того, що він дуже корисний, в ньому найменший рівень травматизму. Бадмінтон навчає логічно мислити, продумуючи різні комбінації у грі. Бо, на відміну від любительського бадмінтону, де основне завдання гравців – якомога довше втримати волан у повітрі, у професійній грі мета дещо інша. Відбивати тут необхідно так, аби загнати суперника у глухий кут, поставити у незручне положення і не дати змоги відбити йому. Відтак, тут необхідно розігрувати певні комбінації, що, окрім м'язового, дає також розумове навантаження.

Низкою фахівців обґрунтовано, що з метою оздоровлення та гармонійного розвитку дитини у процесі фізичного виховання можливим є використання гри бадмінтон. Встановлено, що використання засобів бадмінтону сприяє ефективнішому розвитку фізичних якостей дітей молодшого шкільного віку, ігрова діяльність створює умови для формування вміння налагоджувати дружні стосунки з однолітками і сприяє підвищенню рівня позитивних взаємовідносин [4, с. 29].

Бадмінтон характеризується великою емоційністю, високою руховою активністю, які вимагають від дітей виявлення різноманітних фізичних якостей і рухових дій, тому бадмінтон вважається фахівцями одним із найбільш

дійових засобів, який сприятливо впливає на організм підлітків. Фахівцями розкрито взаємозв'язок між засвоєнням дітьми технічних прийомів ігор спортивного характеру, рухливими уміннями та навичками та розвитком фізичних якостей. Виявлено, що бадмінтон, хокей на траві і футбол сприяють розвитку швидкості, спритності, гнучкості, витривалості та сили. Гра привчає дітей до колективних дій, взаємодопомоги, вимагає підпорядкування особистих прагнень кожного гравця спільній меті. Заняття іграми сприяють удосконаленню психічної діяльності, поліпшення швидкості реакції й орієнтування, розвитку творчого мислення.

Бадмінтон у системі фізкультурно-оздоровчих занять є ефективним засобом формування інтересу до занять фізичною культурою підлітків. Система ступеневого розвитку дозволяє дітям прогресувати у відповідності зі своїми віковими здібностями, упевненістю і орієнтиром на змагання.

Заняття в школах можуть бути побудовані по двом принциповим схемам: 1) вивчення основ бадмінтону на уроках фізкультури; 2) організація при спортивних залах навчальних закладів спеціалізованих секцій по вивченню бадмінтону. При правильному підході це дозволяє протягом декількох років підготувати в загальноосвітніх навчальних закладах гарних спортсменів масових розрядів.

Об'єктивність вивчення і формування мотивації учнів досягається тим, що при цьому вчителю треба виходити не з оцінок і суб'єктивних думок, а з фактів. Факти ж треба вміти отримувати за допомогою спеціальних психологічних методів і методичних прийомів (тривале вивчення, індивідуальний формуючий експеримент у вигляді додаткового заняття з учнем, постановка в ситуації вибору).

Психологічне вивчення і формування мотивації учнів під час занять бадмінтоном можна проводити як на завданнях з неучбового змісту (задачі, головоломки), так і на завданнях з навчальним. Перші завдання хороші тим, що, будучи незнайомими для дітей, вони зрівнюють всіх учнів, зводять до мінімуму

роль минулого досвіду. Другі важливі тим, що вони дозволяють вивчати школярів в природних умовах навчального процесу.

Під час навчання гри у бадмінтон з дітьми середнього шкільного віку необхідно намітити найбільш загальні, принципові шляхи формування мотивації. Перший шлях – зверху вниз – полягає у прищепленні школярам ідеалів, зразків того, якими мають бути мотиви навчання. Другий шлях – знизу вгору – полягає в тому, що дитина включається дорослим у реальні різні види діяльності і так набуває практичного досвіду моральної поведінки. Тут у школяра складаються реально діючі мотиви.

Єдність же цих шляхів виховання має дати правильне поєднання і «знаних» і реально діючих мотивів, що забезпечують зрілість особистості школярів, єдність слова і діла. Навчання в школі включає обидва ці види впливу на мотивацію навчання, причому виховання мотивації через види діяльності, зокрема бадмінтон, передбачає використання не тільки навчальної, а й суспільно корисної та інших видів діяльності.

Висновки. Таким чином, у процесі занять бадмінтоном у підлітків змінюється здоров'я, поліпшується фізичний розвиток, розвиваються інтелектуальні здібності, виховуються позитивні моральні та вольові якості. Все це в тісному зв'язку створює комплексний вплив на формування особистості, формують позитивну мотивацію до занять фізичною культурою і спортом.

Перспективи. Працювати над розробленням спеціального курсу „Значення бадмінтону” для формування мотивації до занять фізичною культурою і спортом у дітей середнього шкільного віку в позаурочній діяльності.

Література

1. **Осадчук Т. В.** Творчий підхід до організації фізичного виховання сучасних школярів // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: Зб. Наукових праць. – Луцьк, 1999. – С. 460–465. 2. **Круцевич Т. Ю.** 40 Мотиваційний підхід до організації процесу фізичного виховання у школі

/ Т. Ю Круцевич // Наукові записки. Педагогіка: Зб.наун.праць. – Тернопіль, 2004. – С. 35–39. **3. Навчальна програма** з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів 5-9 кл. – 2008 / Т. Круцевич, С. Дятленко, І. Турчик. – Режим доступу : http://www.roditeli.ua/deti/education/fiz_kult.

4.Тітаренко А. А. Ефективність застосування позаурочних форм занять фізичними вправами з учнями середнього шкільного віку у режимі навчального дня / А. А. Тітаренко // Слобожанський національний спортивний вісник. – Харків, 2005. – №8. – С. 29–32. **5.Шиян О. В.** Оптимизация процесса физического воспитания детей 8 – 9 лет средствами бадминтона // Матеріали V міжнар. наук. конф. „Фізична культура, спорт та здоров'я”. – Харків : ХДАФК, 2003. – С. 9–17.